

Dissabte, 26 de Febrer de 2005, Aula 2.4 UB

Seminari 94

Diversitat cultural a la Universitat pública.

Oriol Rios González, Thiakh Ababacar, Tere Solé i Martí, estudiants i membres de MUA
Proposat per Moviment per a una Universitat alternativa (MUA)

Ponència

El Moviment per una Universitat Alternativa (MUA) és una associació d'estudiants de la Universitat de Barcelona (UB) composta per alumnes de diferents carreres de la UB (Pedagogia, Magisteri, Sociologia, Història, Comunicació Audiovisual,...) i oberta a la participació de diferents agents implicats a la vida universitària (PAS, professorat universitari, moviments socials, entitats,...). Neix amb el procés de debat generat per la implementació de la Llei Orgànica d'Universitats (LOU) i té l'objectiu de canviar la universitat des de dins per promoure una universitat oberta a tothom, sense barreres d'accés per motiu d'edat, ètnia o raó econòmica. A més, promou la gratuïtat dels estudis universitaris finançats per part dels fons destinats al sector militar; la millora del sistema de beques que permeti una major mobilitat de l'alumnat; l'avaluació pública del professorat i una avaluació de l'alumnat més flexible a l'examen final; l'estabilitat laboral del PAS i reconeixement del dret a la Seguritat Social dels becaris i becàries; el reconeixement de les capacitats adquirides al llarg de la vida.

A la universitat pública de l'Estat Espanyol, la presència de minories és gairebé inexistent. Les diferents reglamentacions sobre la Universitat (com ara la LOU o la Llei Catalana d'Universitats) estan dificultant la presència de molts col·lectius a les aules i legitimen la reproducció d'un sistema classista i exclouent. L'educació és un dret que ha de ser accessible a tothom i que cal fomentar que totes les cultures participin a la vida universitària mitjançant accions afirmatives que impulsin aquesta presència.

L'organització de les universitats és jeràrquica i la representació de l'alumnat als òrgans de representació queda molt reduïda. Es necessita un canvi en aquesta qüestió.

Algunes de les iniciatives ja existents com ara les polítiques APEL (*Accreditation of Prior Experiential Learning*), estan adquirint importància a nivell europeu i reconeixen l'experiència prèvia de les persones, adquirida a través de la vida quotidiana. Aquestes polítiques consideren que totes les persones posseeixen capacitats encara que la

majoria de cops algunes d'aquestes no són considerades com vàlides als àmbits educatius més privilegiats. Consideren doncs, que la manca d'expectatives positives i de contextos propicis d'alguns sectors de la població, dificulten la manifestació de les seves capacitats i generen desigualtat.

L'any 2002 la Comissió Europea inicia un procés d'acreditació de tots els aprenentatges formals i informals. A l'Estat Espanyol aquest tipus de polítiques encara no s'ha implantat, però en alguns països d'Europa l'ingrés a la universitat és viable a partir dels aprenentatges i coneixements anteriors de les persones.

Estats Units és un dels països que amb major iniciativa ha desenvolupat vies d'accés a la universitat per promoure la diversitat a les aules i ho ha fet a partir de polítiques d'acció afirmativa. L'acció afirmativa respon a tres raons: en primer lloc, compensar les discriminacions històriques que han patit alguns grups; en segon lloc els beneficis educatius que comporta la diversitat a la universitat; finalment, la universitat, en tant que institució social, ha de ser democràtica i contribuir a la seva funció social. En algunes universitats dels EUA, la pluralitat cultural és reconeguda d'interès general, i es converteix com a forma de lluitar contra la discriminació racial i la desigualtat social. Es pot prendre com a exemple la Universitat de Califòrnia i la Universitat de Harvard. La Universitat de Harvard, encara que de caràcter privat, porta endavant accions afirmatives per promoure la diversitat i mostra uns mètodes participatius més democràtics que les universitats de l'Estat Espanyol (els i les estudiants poden intervenir directament en la contractació i avaluació del professorat, etc). A més hi ha altres mesures legals que faciliten la presència de tots els col·lectius, com ara ajudes i beques a persones amb necessitats econòmiques i socials.

Debat

El torn de preguntes posa en qüestió algunes de les afirmacions de la ponència. Es reclamen exemples diferents respecte el cas de la Universitat de Harvard. Es respon que hi ha altres universitats que són exemple de polítiques d'acció afirmativa, com ara Florida, Texas, Romania, Brasil o Índia.

Es posen en qüestió els criteris de selecció d'alumnes de la Universitat de Harvard, donat que es fa ús d'un test que mesura la intel·ligència cognitiva. Es respon afirmativament, però s'afegeix que es valoren altres criteris, com la motivació o la diversitat.

Es transmet una visió crítica sobre la Universitat de Harvard. Es respon que hi ha molts aspectes criticables, però que al seminari s'han volgut agafar els aspectes positius, que poden servir com a model.

Es planteja una reflexió sobre fins quin punt les mesures exposades no són un procés d'assimilació per poder controlar els diferents grups.

S'afegeix la idea que cal tenir en compte que obrir la universitat no ha de significar baixar el seu nivell. S'afirma que als darrers anys els i les alumnes entrats a la universitat no tenen suficients coneixements, i que cal un treball a les escoles i als instituts, que són els que faciliten l'accés a la universitat.